

Biblijska perspektiva Božjeg suda

Hoće li biti Božjeg suda? Kome će se suditi i kako? Da li je ovo samo dio propagande kojom se crkva služila radi lakšeg „disciplinovanja“ svojih podanika ili izvjesnost koja nas očekuje? Kakvo pravo Bog ima da nam sudi? Šta taj sud u stvari podrazumijeva? Kako zauzeti ispravno i uravnoteženo gledište u odnosu na ovo pitanje?

Da bismo dobili što objektivnije odgovore na gornja i druga pitanja oko Božjeg suda, pokušaćemo napraviti sažetak ove tematike onako kako je izložena u Bibliji. Nećemo se baviti kritikom uobičajenih shvatanja suda niti ih osporavati. Neka Božja Riječ odgovara za sebe.¹

Veza između jevanđelja i suda

Da je Božji sud sastavni i neraskidivi dio jevanđeoske vijesti² najbolje se vidi iz sledećeg teksta: „I vidjeh drugog anđela gdje leti posred neba, koji imaše vječno jevanđelje da objavi onima koji žive na zemlji, i svakome plemenu i jeziku i koljenu i narodu. I govoraše velikijem glasom: bojte se Boga i podajte mu slavu, jer *dođe čas suda njegova*, i poklonite se onome koji je stvorio nebo i zemlju i more i izvore vodene“ (Otkrivenje 14:6,7). (Vidjeti takođe Rimljanima 2:16.)

Iz Svetog Pisma jasno uviđamo da Bog čovjeku nudi mogućnost vječnog života. Alternativa je vječna smrt (vidjeti Danilo 12:2; Matej 8:12; 25:46; Jovan 3:18; 2. Solunjanima 1:9; Otkrivenje 14:11). Ovo dakle podrazumijeva sud kao nužan dio realizacije Božjeg plana spasenja.

Da bi ni nam ovo postalo još jasnije, pokušajmo napraviti kratak rezime ključnih poteza u istoriji univerzuma i čovječanstva:

i) Bog je stvorio svemir, živu i neživu materiju i sve što je u njemu (1. Mojsijeva 1:1; Jovan 1:1,2; Jevrejima 11:3; Otkrivenje 4:11; Djela apostola 17:24...).

ii) Bog vlada i održava život na principima ljubavi, pravde i milosti, što podrazumijeva *slobodnu volju* kojom je obdario sva razumna bića (5. Mojsijeva 32:4; Jeremija 31:3; 5. Mojsijeva 11:26-28; 30:19...). To znači da u univerzumu postoji *poredak*, moralni, fizički i drugi zakoni, nužni za njegovo pravilno funkcionisanje i održavanje, koji su primjenljivi na sve stvoreno. Slobodnom voljom svako razumno biće prihvata takav poredak u odnosu prema samom Bogu, drugim stvorenjima i materiji koja ga okružuje. Ali sloboda znači i mogućnost za alternativni izbor...

iii) Jedno stvoreno biće, anđeo zaklanjač, zvano Lucifer (svjetlonoša), na misteriozan način posijalo je u svom srcu sjeme sebičnosti, zavisti, ljubomore, mržnje, oholosti i vlastohljeplja, što je dovelo do pobune protiv Božje vladavine i Njegovih principa (Jezekilj 28:12-19; Isaija 14:12-17; Otkrivenje 12:7-9).

iv) Pobuna se prenosi na planetu Zemlju (Otkrivenje 12:9), gdje Lucifer odnosno Sotona zajedno sa anđelima koji su ga prihvatili za svog vođu traži novo uporište za nastavak borbe protiv Boga (Otkrivenje 12:4, prvi dio; 12:12).

¹ Za potpunije razumijevanje pitanja Božjeg suda, potrebno je temeljno proučavanje svih relevantnih tekstova u Svetom Pismu kako bismo stekli jasan uvid u ovo pitanje i povukli liniju razgraničenja sa lažnim konceptima suda.

² Riječ „jevanđelje“ znači „radosna vijest“ o Hristu koji je umro kao naša zamjena (1. Petrova 2:24), platio kaznu za naše grijeha (Isaija 53:6), da vjerom u Njega mi stojimo savršeni pred Bogom jer nas pokriva Njegova savršena pravednost (Rimljanima 3:22) kao našeg Oca odnosno drugog Adama, što nas kvalifikuje za vječni život po obećanju (1. Jovanova 5:11,12).

v) Vještom taktikom prikrivanja stvarnih namjera i ciljeva, Sotona je posredno uspio navesti Adama i Evu na prestup (1. Mojsijeva 3), čime je cijelo čovječanstvo postalo podložno ropstvu grijeha i smrti (Rimljanima 3:10-19; 5:12) a Zemlja pozornica velike borbe između Boga i Sotone.

vi) Pobuna protiv Boga na Nebu³ i na Zemlji je pobuna protiv Božjeg sistema vladavine, poretka koji je On uspostavio, i naročito je usmjerena protiv Njegovog moralnog zakona, zakona nesebične ljubavi prema Bogu i bližnjima, izraženog kroz Deset zapovijesti i Hristova načela (2. Mojsijeva 20:1-17; 5. Mojsijeva 11:1; Matej 5:17,18; 22:36-40).

vii) Božji odgovor na problem grijeha je plan spasenja, čijom realizacijom On namjerava postići sledeće:

- pružiti mogućnost izlaska čovječanstva iz ropstva grijehu i smrti (3. Mojsijeva 3:15; 1. Jovanova 3:8; Rimljanina 3:22-25...), dajući im jasne smjernice i putokaze u život i upozoravajući ih na moguće greške i zamke neprijatelja⁴;
- opravdati neophodnost postojanja ustrojstva života i zakona koje je uspostavio tako da to postane potpuno jasno kako lojalnim tako i palim stvorenjima;
- opravdati božansku pravdu (posebno u kontekstu dopuštanja postojanja zla, stradanja nedužnih, itd.);
- učiniti kraj grijehu, patnjama i smrti (Otkrivenje 21:4), kao i nepokajanim grešnicima koji su odbili ponuđeno spasenje i začetniku grijeha (Otkrivenje 20:5, 10, 12-15).

viii) Prema biblijskoj hronologiji, realizacija Božjeg plana spasenja ulazi u završnu fazu kada se odvija neka vrsta suda *prije* drugog Hristovog dolaska. Kasnije ćemo vidjeti kako možemo biti sigurni u ovo.

ix) Mnogi biblijski tekstovi govore o konačnom sudu. *Radosna vijest jevanđelja znači da smo mi, kroz Hrista, oslobođeni osude na tom sudu.* Tako su jevanđelje i sud nerazdvojni dio jedne cjeline.

Kome se sve sudi na Božjem sudu?

Prilikom drugog Hristovog dolaska postojaće samo dvije grupe ljudi: pravedni i osuđeni (vidite Danilo 12:1; Matej 25:31-46; Jovan 5:29). To je *sveopšti* konačni sud.

Dakle sa sudom se suočavaju i hrišćani i nehrišćani. Hristos se suočio sa osudom za grijeh koja je pripadala nama (Isaija 53:4-6; Matej 20:28; Rimljanina 5:8; 2. Korinćanima 5:14; Efescima 5:2; 1. Samuilova 5:10) i koju Biblija naziva „druga“ odnosno konačna smrt (Otkrivenje 20:14). Da li su oni koji sebe nazivaju hrišćanima ovo stvarno vjerom prihvatili i sproveli u svojim životima biće odlučeno na istražnom sudu (Matej 7:21-23; Jevrejima 10:30; Rimljanima 14:10; 1. Petrova 4:17). Svaku tajnu i učinjeno djelo Bog će iznijeti na sud (Knjiga propovjednikova 12:14; Matej 12:36, 37; 2. Korinćanima 5:10). O svom drugom dolasku Hristos donosi nagradu ili kaznu, što nedvosmisleno upućuje na prethodni sud. Ako se možda pitate šta je sa onima koji nijesu imali priliku da čuju o Božjem zakonu i sudu pogledajte tekst u Rimljanima 2:11-16.

Gdje se odvija Božji istražni sud i kako znamo da je počeo?

Proučavanje knjige proroka Danila uvjeriće svaku razumnu osobu da postoji Bog koji kontroliše događaje na Zemlji i poznaje budućnost. U drugoj glavi dat nam je snažan i logičan

³ Ovaj termin u Bibliji se često koristi da označi mjesto odakle Bog vlada svemirom.

⁴ Biblija je prepuna primjera koji svjedoče u prilog datoj konstataciji.

dokaz o Njegovoj moći da upravlja budućnošću kroz otkrivenje dominantnih svjetskih carstava od antičkih vremena do kraja svijeta kakvog sada poznajemo.

U sedmoj glavi data je paralelna vizija istog proročanstva sa novim ključnim elementom koji se odnosi na veliki sud na Nebu (Danilo 7, posebno obratiti pažnju na stihove 9, 10, 26 i 27).

Ali da bismo sve ovo bolje shvatili potreban nam je uvid gdje se Hristos u stvari nalazi posle svog vaskrsenja. U Delima apostolskim 1:10 kaže se da je Isus otišao na Nebo k Bogu Ocu (vidjeti takođe Djela 7:55). Poslanica Jevrejima jasno govori o Njegovoj prvosveštenskoj službi u nebeskom Svetilištu (posebno 5, 7, 8 i 9 glava) u korist svog naroda, što predstavlja ispunjenje starozavjetne tipološke službe koju su vršili sveštenici prema pravilima koja je Bog bio uspostavio. Knjiga Otkrivenja govori o Isusu kao Caru nad carevima odnosno Vladaru svemira, što je drugi i konačni aspekt Njegove službe.

Sada se opet vraćamo Danilovim proročanstvima koja su inače pisana šest vjekova prije Hrista. Vizija iz 7 glave daje jasnu istorijsku panoramu velikih političko-religioznih sila, čije djelovanje je prožeto duhom protivljenja Bogu i Njegovom narodu: Vavilon, Medo-Persija, Grčka, Rim, podijeljeno carstvo i sila tzv. „malog roga“. Nakon njih dolazi Božje konačno carstvo. Što se tiče prva četiri carstva, nema nikakve sumnje u tumačenje koje se daje u istom poglavlju i istorijsko ispunjenje. Ali šta je sa „malim rogom“? Danilo je izrazio posebnu znatiželju za objašnjenje ovog fenomena (Danilo 7:19) koje mu je i dato u daljem tekstu zaključno sa 27 stihom.⁵ Da bismo saznali o kojoj sili se zapravo radi pažljivo analizirajmo njegove karakteristike:

- i) mali rog izrasta iz neznabožackog Rima (Danilo 7:19, 20);
- ii) mali rog vojuje protiv svetaca Božjih i nadvlađuje ih (Danilo 7:21, 25);
- iii) mali rog pomišlja da promijeni „vremena i zakone“ (Danilo 7:25);
- iv) sila malog roga je bogohulna sila (Danilo 7:25; 8:10-12, 25).

Knjiga proroka Danila i knjiga Otkrivenja se međusobno vežu i dopunjuju. U 13 glavi Otkrivenja dati su dodatni detalji ove iste sile, a u daljem proučavanju vremenskih proročanstava iz obje knjige otkrivamo i tačno vrijeme njene supremacije koje se pominje kao „vrijeme, vremena i po vremena“ (Danilo 7:25), „1260 dana“ (Otkrivenje 12:6) ili „42 mjeseca“ (Otkrivenje 13:5). Ova hronologija nije samo važna za identifikaciju „malog roga“ već i za pravilno razumijevanje suda i stoga se zadržavamo na njoj. Početak istražnog suda zapravo se veže za uzimanje vlasti „malom rogu“ i nastupanje Božjeg carstva, što znači da će on biti poslednja zemaljska sila (Danilo 7:25-27).

Biblija nam daje ključ za tumačenje vremenskih proročanstava. Iz konteksta knjige proroka Danila lako se može uvidjeti da „dani“ nijesu doslovni dani i da se vrijeme ne izražava na uobičajeni način. Pominju se duga vremenska razdoblja (Danilo 8:26), i vizije date za „poslednje vrijeme“ (Danilo 8:17,19,20). Proročki lanac seže do drugog Hristovog dolaska. U knjizi proroka Jezekilja 4:6 dat je obrazac tumačenja „dan za godinu“, kao i u 4. Mojsijevoj 14:34. Kasnije ćemo uvidjeti koliko je ovo pravilo važno i kako se vremenska proročanstva savršeno uklapaju kroz istoriju.

U Danilu 8 glava nastavlja se sa gotovo istom tematikom kao u 2 i 7 glavi. U 14 stihu pominje se *očišćenje svetinje* koje će se desiti posle 2300 dana.

Radi sagledavanja kompletne slike, obratićemo pažnju na još jedno vremensko proročanstvo koje nalazimo u Danilu 9 glava, gdje anđeo Gavrilo pominje „70 sedmica“ određenih „tvome

⁵ Kao što vidite biblijski tekstovi uglavnom su dati kao reference, što znači da uporedo sa ovim člankom treba čitati naznačene odjeljke iz Božje Riječi.

narodu i tvome gradu svetom da se svrši prijestup i da nestane grijeha i da se očisti bezakonje i da se dovede vječna pravda, i da se zapečati utvara i proroštvo, i da se pomaže sveti nad svetima“ (24 stih). Dalje se kaže da se to vrijeme računa „otkad izide riječ da se Jerusolim opet sazida“ i pomenuti period razdvaja na 7+62 sedmice koje se vezuju za „pomazanika vojvodu“.

U Jezdrinoj knjizi 7:6,7,11-17 nalazimo izvještaj o dekretu cara Artakserksa koji je dozvolio obnovu Jerusolima. Istorijski, ta naredba izdata je 457. godine p.n.e.

Kao što smo već vidjeli, sva Danilova vremenska proročanstva su međusobno povezana. Ako uzmemo 457. godinu p.n.e. kao polaznu tačku za računanje proročkog lanca, dobijamo sledeće:

70 sedmica = 490 godina

69 sedmica = 483 godine 457. p.n.e. – 483 = 27 godina n.e. (pošto nema nulte godine)

Kao što znamo, u 27. godini Isus je počeo svoju javnu službu odnosno bio „pomazan“ krštenjem na Jordanu. U Danilu 9:27 stoji da će „pomazanik“ ili Mesija „utvrditi zavjet sa mnogima za nedjelju dana, a u polovinu nedjelje ukinuće žrtvu i prinos“, što se odnosi na 3 i po godine Njegove službe kada svojim raspećem na krstu stvarno ukida starozavjetni sistem žrtava i prinosa. Dodatne 3 i po godine sežu do 34. godine n.e., kada je, nakon kamenisanja Stefana (vidjeti Djela 6 i 7 glava), istekao period od „70 sedmica“ odnosno vrijeme milosti za ondašnje Jevreje i počelo propovijedanje jevanđelja neznabošcima.

Uzmimo sada 457. godinu p.n.e. kao polaznu tačku za „2300 dana“ odnosno godina od kojih je „odsiječeno 70 nedjelja“:

457 p.n.e. + 2300 godina = 1844. godina n.e. (imajte na umu da nema nulte godine)

Sada ćemo dati prikaz podudarnosti pomenutih Danilovih proročanstava:

<u>Danilo 7</u>	<u>Danilo 8</u>
1. Vavilon (do sredine VI vijeka p.n.e.)	-----
2. Medo-Persija (do sredine IV vijeka p.n.e.)	2. Medo-Persija
3. Grčka (do sredine II vijeka p.n.e.)	3. Grčka
4. Neznabožački Rim (do V/VI vijeka n.e.)	4. Neznabožački Rim
5. „Mali rog“ odnosno papski Rim (do kraja XVIII vijeka n.e.) ⁶	5. Papski Rim
6. Sud na Nebu	6. Čišćenje svetinje
7. Drugi Hristov dolazak	7. Natprirodno uništenje

U Danilu 2 glava imamo isti scenario, samo što se ne pominje sud.

Dakle, kako da budemo sigurni u ispravnost ove računice? Najprije, sva ova vremenska proročanstva iz Danilove knjige su nedvosmisleno povezana, uključujući i ona iz Otkrivenja. Najveći dio njih ima svoje jasno istorijsko ispunjenje. Ona su neraskidivo vezana sa Isusom koji im daje sigurnost i potvrdu. Takođe je važno zapaziti još jedan bitni detalj. U Danilu 12:9 kaže se da su ova proročanstva „zatvorena i zapečaćena do poslednjeg vremena“ i da ih nijedan „bezbožnik neće

⁶ Jedina religiozno-politička sila koja se uklapa u sve date karakteristike „malog roga“ je Rimokatolička crkva, uključujući i pomenuti period diktature i progona od „1260 dana“ odnosno godina (ako uzmemo 538. godinu n.e. kao početak papske supremacije i dodamo 1260 godina, dolazimo do 1798. godine, kada je Napoleonova vojska upala u Rim, zarobila papu i prekinula ovu dominaciju).

razumjeti“, ali će „razumni razumjeti“ (10 stih). Ako „poslednje vrijeme“ povežemo sa početkom istražnog (preadventnog) suda (1844. godina) i osvrnemo se na vjerska iskustva tog vremena, vidjećemo da je zaista bilo „razumnih“⁷ koji su shvatili pomenuti scenario. Očito da je Gospod u svojoj mudrosti bio sakrio pravi identitet „malog roga“ i razumijevanje proročkog lanca kako bi zaštitio Sveto Pismo od uništenja.

Ovdje se nećemo baviti drugim tumačenjima ovih proročanstava koja nemaju valjano uporište u Svetom Pismu a time ni istorijsko ispunjenje.

Kakav je to sud zapravo počeo 1844. godine? Već smo rekli da Hristos služi u nebeskoj Svetinji za nas (Jevrejima 8:1,2). Zemaljsko svetište, koje je bilo slika nebeskog, detaljno opisano u 3. Mojsijevoj knjizi, imalo je prvo odjeljenje gdje se vršila „svagdašnja“ odnosno stalna i neprekidna služba (jevrejski *tamid*) i drugo odjeljenje (svetinju nad svetinjama) za godišnju službu kada se obavljalo „čišćenje svetinje“ (3. Mojsijeva 16). Zanimljivo je zapaziti da „mali rog“ tokom svoje supremacije napada *tamid* (Danilo 8:11) i ustaje na „kneza nad knezovima“ odnosno Hrista (11 i 25 stih). *Tamid* je služba koju je Hristos vršio u nebeskoj Svetinji svojim posredovanjem za nas kao naš Prvosveštenik posle svog vaskrsenja i uznesenja na Nebo do 1844. godine. Rimokatolička crkva svojom strukturom, sveštениčkom službom, posredništvom i misama prisvaja ono što pripada samo Bogu i time „obara“ *tamid* pomračujući tako Hristovu službu i ističući sebe kao sredstvo spasenja.

U starozavjetnom sistemu bogoslužjenja, prvosveštenik je jednom godišnje ulazio u *drugi dio* svetišta radi „čišćenja svetinje“ odnosno konačnog očišćenja grijeha (vidjeti 3. Mojsijeva 16; Jevrejima 9). Isto tako, Hristos je otpočeo stvarnu službu očišćenja od 1844. godine.

Ranije smo zapazili paralelu između čišćenja svetinje i istražnog suda. Ishod je u svakom slučaju ohrabrujući: konačna pobjeda Boga i Njegovih svetih, zlo iskorijenjeno i uspostavljeno Božje vječno carstvo. Božji narod biva oslobođen a bogohulne zemaljske sile osuđene.

U Danilu 7:9,10 nalazimo da ovom sudu prisustvuje mnoštvo nebeskih bića. U 1. poslanici Korinćanima, apostol Pavle kaže „jer bismo na gledanje i svijetu, i anđelima i ljudima“. Očito problem grijeha nije problem samo planete Zemlje i njenih stanovnika. On je počeo negdje u svemiru i „inficirao“ trećinu anđela. Kod onih koji nijesu pali mogle su postojati neke nedoumice oko Božjeg karaktera i Njegove vladavine. Stoga se svi grijesi prenose u drugi dio nebeske Svetinje gdje treba i da se zauvijek očiste.

Ako znamo da će se ljudima suditi za svako djelo, svaku tajnu i svaku praznu riječ (Psalam 135:14; Propovjednik 12:14; Matej 12:36; Rimljanina 14:10-12; 2. Korinćanima 5:10; Jevrejima 3:10), ko uopšte može opstati na tom sudu? Tekstovi u Rimljanima 8,34, Jevrejima 6:20; 7:25; 9:24, i 1. Jovanovoj 2:1 odgovaraju na ovo pitanje: Isus svojom pravednošću izbavlja na sudu sve one koji vjerom gledaju na Njega kao svoju zamjenu. Jedino On je u stanju da bude naš Zastupnik (Jovan 10; 14:6; Djela 4:12) kao veliki Otac čovječanstva ili drugi Adam. Nasleđe od prvog Adama primamo rođenjem (koje je smrt), a od drugog Adama vjerom (koje je život). Takva vjera nosi sa sobom djela kao rezultat pokajanja i promijenjenog života u Hristu. Ta djela ničim ne doprinose našem spasenju, ali predstavljaju naš odgovor na Božju nepojmljivu ljubav i spasenje. Stoga

⁷ Prema Bibliji, samo Bog daje pravi razum, što se odnosi na poznanje i poštovanje Njegovih istina.

Jedina hrišćanska zajednica koja je stala iza doktrine o istražnom sudu ili čišćenju svetinje na Nebu je crkva Adventista sedmog dana, koja se takođe uklapa i u tekstove iz Otkrivenja kao „ostatak“ nastao posle progonstva od 1260 godina koji „drži zapovijesti Božje i ima svjedočanstvo Isusa Hrista“ (Otkrivenje 12:17) i objavljuje vijest trojice anđela iz Otkrivenja 14:6-12.

pravedeni o vaskrsenju života (Jovan 5:28) neće ni znati da su ih činili (Matej 25:34-39), jer nikad nijesu ni težili da se spasu svojim dobrim djelima (Vidjeti Titu 3:5).

Na osnovu svega što je izloženo, poruka iz Otkrivenja 14:7 „bojte se Boga i podajte mu slavu, jer *dođe čas suda* Njegova“ dobija potpuno novi smisao i prikladna je sadašnjem vremenu. Božja pravda je dostižna i ostvariva za razliku od ljudske „pravde“ (vidite Psalam 73).

Ishod Božjeg suda

Istražni sud je opisan kao poslednji događaj u istoriji spasenja prije drugog Hristovog dolaska. Neposredno pred drugi dolazak bezakonje na Zemlji dostiže kulminaciju i Bog izliva na njene stanovnike sedam zala ili sedam čaša gnjeva (vidjeti Otkrivenje 15 i 16 glava). Sotona i bogohulne zemaljske sile stvaraju lažno trojstvo i sabiraju snage za Armagedonsku bitku (Otkrivenje 16:13,14,16). Drugi dolazak značiće uništenje nepokajanih zlih (Otkrivenje 19:11-21; Jeremija 25:33; 2. Petrova 3:7) i vaskrsenje umrlih pravednih (1. Solunjanima 4:16; 1. Korinćanima 15:23; Otkrivenje 20:6) koji će zajedno sa živima spasenima biti odneseni u susret Gospodu i dalje na Nebo (1. Solunjanima 4:17; Otkrivenje 7:9-17).

Zemlja biva opustošena a njeni jedini stanovnici su Sotona u njegovi demoni koji ostaju vezani lancima okolnosti 1000 godina (Otkrivenje 20:1-3). Za to vrijeme spasenima na Nebu se *daje sud* (Otkrivenje 20:4) nad nepokajanim mrtvima i palim anđelima (1. Korinćanima 6:2,3). Ovo se sigurno odnosi na Božju namjeru da se spaseni sami uvjere u pravednost osude nad zlima, među kojima će se najvjerojatnije nalaziti i osobe koje su im bile bliske i drage.

Ovdje treba zapaziti da mrtvi još uvijek nijesu iskusili ono što Biblija naziva „druga smrt“ odnosno konačnu kaznu za grijeh (vidjeti Otkrivenje 20:5,6,13,14).

Nakon hiljadu godina, slijedi treći Hristov dolazak zajedno sa anđelima i spasenim ljudima i *izvršni sud* nad zlima (vidjeti Zaharija 14:1-13). Sotona se pušta na „malo vremena“ (Otkrivenje 20:3, poslednji dio; 20:7), mrtvi ustaju (Otkrivenje 20:5) i ponovo se zajedno sa svojim vođom okreću protiv Boga u poslednjem pokušaju zbacivanja Njegove vladavine (Otkrivenje 20:8,9). Ovo je jedinstvena prilika kada su na okupu svi sudionici velike borbe: vjerni i pali anđeli, pravedni i zli ljudi iz svih vjekova i samo Božanstvo. Tada nastupa vrijeme strašnog suda i Bog sudi zlima ognjem „po djelima svojim“ (Otkrivenje 20:12-15). Sam začetnik grijeha takođe biva kažnjen vječnom smrću (Otkrivenje 20:10,14), što je u starozavjetnoj službi simbolički bilo predstavljeno polaganjem grijeha na jarca za Azazela (Sotonu) i njegovim izgonjenjem u pustinju na Dan očišćenja (3. Mojsijeva 16:20-22). Tako krivica za grijeha koje su počinili pravedni konačno pada na Sotonu kao uzročnika grijeha. Konačna pravda biva zadovoljena a Bog opravdan pred svemirom.

Epilog

Prilikom strašnog suda, Bog čisti planetu Zemlju ognjem i priprema je za novo stvaranje (Otkrivenje 21:1-5 i dalje). Grad zvani „Novi Jerusolim“ postaje Božja prijestonica gdje se okupljaju spaseni. Zemlja se vraća svom prvobitnom savršenstvu na radost njenih stanovnika i cijelog svemira. Bog je zauvijek uklonio sve sumnje, svaku klicu grijeha i pomisao na alternativni put. Njegova nesaglediva ljubav i dobrota biće predmet divljenja kroz cijelu vječnost.

„Nego kao što je pisano: Što oko ne vidje, i uho ne ču, i u srce čovjeku ne dođe, ono ugotovi Bog onima koji ga ljube“ (1. Korinćanima 2:9).